

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IX. Gregorius I. & I. Canonicis a Pragensibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Per testes verò tuos extitit manifestè probatum, quod etiam dictus Episcopus in burgenles, & eorum fautores excommunicationis sententiam tulerit, & tu apud Sedem Apostolicam adjutor extiteris eorundem: idem tamen Episcopus generaliter universos burgenles, & eorum fautores, tam clericos, quam laicos, ante tres annos absolvit, quibusdam presbyteris usque ad certum tempus retentis, qui contra interdicti sententiam præsumperant celebrare; quodque idem Episcopus tibi communicavit postea in Ecclesia, & in mensa. His igitur, & aliis, quæ fuerunt hinc inde proposita, intellectis, quia juxta mandati nostri tenorem investitura tuæ tempore à præfato excommunicato Episcopo extitisse dictus Pœnitentiarius, sicut obtulerat, non probavit: cum ex adverso de absolutione, ac communiōe dicti Episcopi fuerit facta fides; quod per dictum Legatum de te factum est, de tractum nostro consilio per definitivam sententiam duximus approbandam. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ definitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, & c. usque *incursum*. Datum Lateran. IX. Kal. Februarii P. N. anno XIII.

b *Petragoricen.*] Petragoricensis urbs est in Gallia, ad fines Aquitanie secunda, sita in alpina, moiesaque regione, quæ à petris nomen videtur accepisse. Habuit Ecclesiam Cathedralē jam à primis Ecclesie sæculis, cujus Præfulum feriem retulit Chenu in *Chronol. Gallie*.

c *Lemovicen.*] Quæ Ecclesia etiam est in Gallia, ut jam notavi in *cap. 17. de majorit. & obed.*

d *Burgenles.*] De Burgenlibus egi in *cap. Abbas, de his quæ vi.*

COMMENTARIUM.

2. IN hoc textu, & in *cap. postulasti*, supra hoc titulo; agitur de excommunicatis electis ad beneficia ecclesiastica; & in utroque docetur, excommuni-

catum tempore, quo persistit in ipsa excommunicatione, incapax esse beneficii ecclesiastici; immò collationem ipsi factam ipso jure nullam esse. Ratio in promptu est, quia beneficium præcipue datur propter officium: *cap. cum secundam de prob. cap. final. de rescript. in 6. cap. concessa 12. quest. 2. cap. generaliter 16. quest. 1. cap. ex literis, de excessib. Prælar.* ideoque cum excommunicatus sit ipso jure suspensus ab officii executione, incapax quoque est beneficii, quod propter officium datur. Accedit, quia communicatio cum excommunicato prohibita est, *cap. cum excommunicato 11. quest. 3.* dicemus latè in *cap. significavit, de sent. excom.* sed collatio beneficii fieri non potest sine communicatione, *disto cap. postulasti*. Ergo excommunicatus incapax est collationis beneficii, ut probant præsentem doctrinam variis ampliationibus, & limitationibus exponentes plures congesti à Barbosa in *præsent.*, & *lib. 3. juris eccles. cap. 13. num. 136.* Riccius *lib. 4. de jure person. cap. 6. per totum.* Jul. Labor. *de elect. canonic. cap. 16. num. 85.* Petrus Gregor *lib. 4. partit. tit. 16. cap. 7.* Suarez *de censur. disput. 13. sect. 1. Castropalao tom. 6. disp. 2. punct. 10.* Hieronymus Garcia *tom. 2. polit. regul. tract. 9. diffinit. 4. dub. 5.* Valens de beneficiis *tit. 21. per tot.* Cironius *ad tit. de elect. Tapia 2. tom. catena mor. lib. 5. quest. 5. art. 9.* Tantum potest optare beneficium, quia id in facto constitit, nec mutatur titulus, ut probant Valens *ubi supra, num. 11.* Moëz in *cap. final. de consuet. lib. 6. num. 10.* Nec obstat, quod excommunicatus non gaudet fructibus beneficii, *cap. pastoralis, §. verum, de appellat.* quia optio non spectat propriè ad fructus. Nec etiam contrarium probat textus in *cap. referente 7. de prob.* quia in ejus specie absolutio necessaria non fuit ad validitatem optionis; sed quia erat excommunicatus, ob eandem causam, quæ pendebat coram Pontifice, juxta textum in *cap. prudentiam, §. 6. de offic. deleg. cap. venerabili 6. de sent. excom. lib. 6.* Videndus est Fr. Hieronymus Garcia *ubi supra*, qui fusè de hac incapacitate excommunicati ad beneficia agit.

CAPUT IX.

Gregorius I. & I. *Canonicis a Pragensibus.*

Apostolica Sed. *Et Infra:* Verum quia tempore suspensionis **b** ignari **c** celebrasti divina, vos reddit ignorantia **d** probabilis excusatos. Caterum si fortè ignorantia **e** crassa, & supina, aut erronea fuerit, propter quam dispensationis gratiæ egeatis, eam vobis de benignitate Apostolica indulgemus.

NOTÆ.

a *Pragensibus.*] Ita etiam legitur in *cap. ad Apostolica, de except.* ubi extat alia pars hujus Decretalis, ut jam ibi notavi pro vera hujus textus inscriptione.

I. **b** *Ignari.*] Ignarus est, qui ex toto nescit, quod scire debebat, ut *ex cap. ult. 37. dist.* docent Anton. & Panor. *in præsent. num. 4.* juxta quos ignorantia differt à nescientia, quod ignorantia propriè est ignorare ea, quæ quis scire debet; nescientia verò est quando quis ignorat, quæ scire non tenetur. Et ignorantia semper sumitur in malam partem pro eo, quod quis scire debet, & ignorat, *cap. 1. 38. dist. cap. ideo 15. §. 1. 37. dist.* Sed licet hæc duo ut diversâ proponantur in *l. ult. C. per*

quas personas, tamen promiscuè ponuntur in *l. 2. ff. quis ordo in bonor. possess.* docet Costa *de facti sciant & ignor. inspect. 80. num. 10.* Etiam error differt ab ignorantia, *l. si me in vacuum 34. §. 1. ff. de acquir. possess.* Error enim tantum datur, cum quis aliud pro alio putat, seu credit unum, quod est aliud, *cap. in quibus 6. 22. quest. 2. cap. quamvis 11. 34. dist. l. error ff. de juris & facti ignor. ubi Curac. Gilkenus de præscript. part. 2. memb. 1. cap. 3. num. 4. & 5.* Denique dubitatio datur quando quis inter scientem, & ignorantem medius, & dubitans est, *l. si quis 41. ff. ad leg. Aquil. l. de status 15. ff. qui testam. a. l. qui in aliena 6. §. si is qui putabat, ff. de acquir. heredit. l. final. Cod. de condit. indeb.* Costa *dicta inspect. 80. num. 10.* Ignorantiam variè describunt Marcellus Ficinus *ad Platonem*, Donellus *lib. 1. comment.*

comment. cap. 18. Bajo Arroyo in repetit. ad textum in cap. 2. de constit. in 6. Giphanius in l. 10. Cod. de jur. & fact. ignor. Bronchorst. cent. 2. assert. 36. Hunnius ad Treutl. volum. 1. dist. 22. quest. 15. Corranus ad Treutl. l. 10. & communiter diffiniunt solet, ut sit simplex privatio scientiæ. Etiam variè dividitur per Interpretes ex parte objecti, seu materiæ: alia est ignorantia juris, alia verò facti, prout dividit, & utriusque exempla adducit Consultus in l. 1. ff. de jur. & fact. ignor. c. turbatur 12. §. notandum, cap. ult. l. 9. 4. Ignorantia juris datur eo casu, quo lex, vel prohibitio ad hominis notitiam non pervenit. Ignorantia verò facti, quando ex actione hominis aliquod factum resultat, quod nec prævidum, nec cogitatum fuit. De utraque ultra supra laudatos agunt Cujac. in comment. ad tit. ff. de jur. & fact. ignor. & lib. 44. Pauli ad edit. in l. 1. ff. eod. & lib. 19. 99. Papin. in l. 7. ff. eod. & lib. 1. diffinit. 1. in l. 8. ff. eod. Duaren ad tit. Cod. de jur. & fact. ignor. Baptista Costa de facti scientia inspect. 81. num. 1. Ex parte subjecti dividitur ignorantia in eam, quæ quis ignorat, quod non oportet eum scire, & ideo appellatur ignorantia iusta, seu invincibilis, quia moraliter vinci, & expelli non potest; & in voluntariam, quæ ex voluntate procedit: & quia non est culpa, nec causa culpæ, inculpabilis appellatur in præfenti textu. Alia verò ignorantia est directè voluntaria, quæ affectata vocatur in cap. 2. de temporib. ordin. lib. 6. de qua Glossa verbo *Scienter*, in Clem. unica de consanguin. & affin. Alia verò est voluntaria indirectè, quæ scilicet procedit ex nimia negligentia, seu ob pravitatem magni desiderii, quando per eum stat, quominus oppositam scientiam habeat, quæ ideo appellatur voluntaria, vincibilis, simulata; injusta, non probabilis, & dissoluta à Papiniano in l. cum sex 55. ff. de adilit. edit. crassa, supina, & erronea in hoc textu, & in cap. 1. de ordinatis ab Episcopo, cap. 2. de constit. in 6. l. nec supina 6. ff. de de jur. & fact. ignor. l. 4. ff. quod vi aut clam. Doct. Covarr. in cap. alma, 1. part. §. 10. n. 7. Suarez de cens. dist. 4. sect. 8. n. 4. Costa inspect. 81. ex n. 80.

His suppositis in hac materia, prima regula est, ignorantiam facti excusate tam in lucris, quam in damnis, l. 4. §. 9. ff. de juris & fact. ignor. l. 6. §. 7. C. de condit. indeb. l. 2. §. 15. ff. pro emptore, nisi in lege ipsa expressè caveatur de ignorantibus, ut in l. 1. §. 5. ff. de his qui deiecerunt, l. 1. C. de falsa monet. vel si quid intra continuum tempus jubeatur, l. 6. ff. de calumn. l. 5. Cod. ad leg. Jul. de adult. aut si ignorantia crassa sit, l. 6. ff. de jur. & fact. ignor. junctà l. palam 44. ff. de ritu nupt. c. penult. 37. dist. c. cum inhibitorio, §. 1. de clandest. despons. cap. eos, de tempor. ordin. lib. 6. aut nili lex exigat, ut fiat scienter, cap. à nobis 2. de except. cap. Episcopus 11. quest. 3. Clement. unica, de consanguin. & affin. cap. 1. de eo qui cognovit. consanguin. uxor. l. final. Cod. de decret. ab ordine. Secunda regula est, ignorantiam juris regulariter nocere, præcipuè in lucris, l. in bonorum 10. ff. de bonor. possess. l. nunquam 31. ff. de usucap. l. penult. C. de his qui sibi adscribunt: non tamen in rebus amittendis, l. 5. ff. si quid in fraudem patroni; non autem nocet fœminis, rusticis, militibus, & minoribus, l. 1. l. 11. l. penult. ff. de jur. & facti ignor. l. final. C. de jure delib. l. 2. de in integr. restit. prosequuntur exceptiones, & ampliaciones harum regularum Donellus dist. lib. 2. ex c. 28. usque ad fin. & lib. 14. Bajo Arroyo in dist. c. 2. de constit. in 6. & in hac parte observandi sunt textus in l. cum verò 26. §. 1. ff. de fideicommiss. libert. l. cum sex 55. ff. de

adilit. edit. l. 11. C. qui petant tutor. l. si Titio 48. ff. de fideiuss. l. 1. ff. de distract. pign. l. final. §. licet. ff. de publican. l. cum post 43. §. 1. ff. de administr. tut. l. 2. §. generatim. ff. de doli except. l. 4. §. sin arbitrium. ff. eodem, l. si filius, in fine. Cod. si certum petatur. l. Papinians. ff. de public. l. Titius 25. §. ult. ff. de liber. & postb. l. si procuratorem 8. §. si ignorantes. ff. mandati. l. 21. §. ult. l. 37. ff. de edilit. edit. l. miles 11. ff. ad leg. Jul. de adult. l. 14. ff. de publican. juncto Cujacio in l. regula. ff. de jur. & fact. ignor. l. 2. ff. si is, qui testamento liber, l. cum filius 49. §. in hac ff. de V. O. l. 3. l. 11. ff. de positi, juncto Fabro decad. 25. error. 7. l. 5. §. si quis contra 2. ff. de legat. præstand. l. de die, §. servus, ff. qui satisd. cogantur. l. Divus. ff. ad leg. Corn. de falsis, l. 2. de jur. fisci, l. 5. §. 1. ff. de his, que ut indign. l. 12. ff. de novat. juncto Fabro lib. 12. coniect. cap. 11. l. 3. §. si quis ignorans, & §. si conditioni, l. propter 21. §. 1. ff. ad Syllan. l. 1. §. 2. ff. si quis omisa causa, l. 17. C. de his que ut indign. l. 11. in princip. ff. si quid in fraudem patron. l. 23. ff. de neg. gest. l. 87. ff. de leg. 2.

Illud tamen summè notandum est, ignorantiam facti non præsumi, l. quamquam 7. ff. ad Vellejan. l. qui se pupillum 46. ff. de acquir. heredit. l. quisquis 15. C. de rescind. vendit. cap. cum illorum 32. de sent. excom. argumento legis ultimæ. ff. pro suo: & ideo non est probabilis ignorantia, nec excusata, nili talis probetur, l. si heres 68. §. 1. ff. ad Trebel. Costa ubi supra, inspect. 85. num. 5, immò nec ignorantia facti alieni excusatur, quando ratione officii, vel alio respectu quis tenetur illud investigare, juxta legem qui cum alio 19. ff. de R. l. cap. turbatur, §. notandum 1. quest. 9. hæc enim crassa, & supina ignorantia judicatur, ex l. si duo 38. ff. de acquir. heredit. l. qui & divinis 24. 11. quest. 2. cap. final. 16. dist. cap. 2. de tempor. ordin. lib. 6. Ignorantia etiam juris naturalis, & gentium omnibus damnable est, cap. turbatur 12. §. item 1. quest. 4. cap. ideo 15. §. ult. cum sequent. 37. dist. cap. qui quando 10. 36. dist. & ideo non excusata delicto, nec à pœnis, l. si adulterium 18. §. quare, ff. ad leg. Jul. de adult. l. 2. Cod. de in jus voc. ex ratione textus in cap. si cupis 5. 16. quest. 1. Similiter & juris positivè ignorantia probabilis non est, quia quilibet patetfamilias potest per se, vel peritiores consulendo scire, l. in bonorum 10. ff. de bonor. possess. l. 2. §. final. ff. quis ordo in bonor. possess. l. 2. l. regul. 9. §. sed juris, ff. de jur. & fact. ignor. quod si non faciat, culpabilis ejus ignorantia erit, ex cap. si culpa 9. de injuriis. Unde non excusatur in delictis, l. 1. dist. leg. regul. 9. l. 1. Cod. eod. tit. l. 1. ff. ad Macedon. l. fideiussor 29. §. 1. ff. mandati. l. liberorum 11. §. notatur. ff. de his qui notant. infam. cap. 1. cap. si in laicis, cum sequent. 38. dist. dicto cap. notavit, §. item.

c. *Celebratis divina.*) Verbum celebrare, significat solenniter agere, cap. in his 30. de privil. cap. ut clericorum 13. de vita & honest. cleric. Verbum autem divina, significat divina officia, cap. 3. cap. 4. cap. illud 5. cap. Episcopus 6. cap. postulasti 7. §. ult. hoc tit. Clement. 2. de privileg. live diurnum, sive nocturnum, cap. si quis Episcopus 7. 1. quest. 3. cap. dolentes 9. de celebrat. missar. namque irregularis non est, nisi qui suspensione, aut aliâ censurâ ligatus divina celebrat, hoc est actus ordinis, vel aliquod munus illius ex officio, & solenniter obit, cap. 1. 2. §. 3. cum aliis. hoc tit. cap. 1. de re judic. lib. 6. cap. 1. cap. is qui 18. cap. is cui 20. de sent. excom. lib. 6. notavi supra in cap. 1. hoc tit.

d. *Probabilis.*) Probabilis ignorantia dicitur, quæ nititur iusta causa, l. Senatus 15. in princ. ff. de jure fisci, saltem probabili, cap. sacro 48. §. eum, de sent.

sent. excom. quare & probabilis error dicitur in eodem textu, §. verum, ut contingit in presenti casu, si Canonici Pragenfes ignorarunt in eos latam fuisse suspensionis sententiam, ut docuit Innocent. in presenti; vel quia sententia publicè lata non fuit, & ideo ad ipsorum notitiam non pervenerat, argumento capitis illud §. vers. Unde, hoc rit. vel si generalis fuit lata sententia, & publicè, attamen cum ea sibi lateret, non fuit illis denunciata, cap. 1. de postul. Prælator. ut affirmat Hostiensis in presenti, num. 3. Quâ ratione etiam probabilis ignorantia iudicatur, quando quis ignorat, quæ scire non tenetur, quia non spectant ad proprium officium illius, cap. turbatur 19. §. notandum 1. quæst. 4. aut si tenetur scire, adhibita diligentia non potuit, nec per ipsum stetit quominus sciret. Suarez de censur. disp. 4. sect. 3. num. 12. Marius Alterius lib. 3. de censur. disp. 2. cap. 3. Costa de fact. ignor. in sect. 81. num. 22. nec requiritur quod quis sit multum curiosus in sciendo, dummodo non sit nimis desidiosus, ut ex lege nec supina 6. ff. de jur. & fact. ignor. docent in presenti Panoimit. num. 2. Ancharanus num. ult. Quanta autem, & qualis debeat esse huiusmodi diligentia, ut probabilis ignorantia dicatur, faciliè diffiniri non valet: quare iudicis arbitrio relinquitur, ut docent Marius Alterius ubi supra, Hugolinus de censur. tabul. 1. cap. 14. §. 1. num. 12.

6. *e Crassa, & supina) Id est injusta, & improbabilis, de qua in cap. 1. §. 2. de ordinat. ab Episcopo, cap. 2. de constit. lib. 6. l. nec supina 6. ff. de jur. & fact. ignor. l. 4. ff. quod vi aut clam. Et dicitur dissoluta ignorantia in l. cum lex 55. ff. de adilit. adit. dissoluta negligentia, l. si fidei iussor. 29. ff. mandati: ignorantia de perdit. seu nimum securi in l. 3. ff. de jur. & fact. ignor. & versatur circa factum, l. eam 43. §. 1. ff. de contrahend. emptio. veluti quando aliquid publicè fit, & omnes de civitate sciunt; ille verò ignorat. Glossa verbo Cùm itaque, in summa, 8. dist. & verbo Crassa dist. cap. 1. de ordinat. ab Episcopo: & hæc ignorantia lata culpæ æquiparatur, l. late 223. ff. de V. S. prope dolum est, l. si fidei iussor 29. ff. mandati, l. 2. §. generaliter ff. de dol. except. l. 11. ff. de incend. & ruina. ex ratione capitis excellentissimus 102. II. quæst. 3. habet enim plurimum voluntatis, quia idem est scire, ac posse scire, l. si duo 38. ff. de acquir. heredit. l. 7. §. servus meus. ff. pro emptore: ideo non excusat à delicto, nec à pœnis ipsius, in cap. 1. in fine, de ordinat. ab Episcopo. docent plures relati ab Amaya lib. 1. observ. cap. 3. num. 9. nec ab excommunicatione, cap. 2. de constit. lib. 6. nec ab irregularitate, ut ex hoc textu constat. Sed quia quamvis hæc ignorantia non excuset à peccato, tamen ita minuit ejus malitiam, ut non maneat in eadem specie, quia potius hi Canonici celebrarunt cum nimia negligentia, quam ex contemptu, & præsumptione, ut probarunt Covarr. ubi supra, num. 17. Hugolinus de censur. tabul. 1. cap. 14. §. 1. num. 26. & 27. Suarez de censur. disp. 4. sect. 9. num. 17. & sect. 10. num. 1. merito ergo illis, si ex hac ignorantia celebrarunt, de benignitate Apostolica dispensationis gratiam Pontifex indulget, ut ex eadem ratione conceditur in cap. consuetudo §. signari 8. dist. cap. quoniam multos 1. quæst. 3. Hanc autem nisi Romanus Pontifex concedere non valebat, ut ex hoc textu deduxerunt Glossa finalis, & Hostiensis hic, num. 4. & probatur ex cap. 1. in fine, cap. is qui 18. §. 1. de sent. excomm. lib. 6.*

EX hoc textu sequens communiter deducitur assertio: *Suspens. vel excommunicati per ignorantiam celebrantes, irregularitatem non incur- rant.* Probat eam textus in c. 1. de postul. Prælat. dicitur, cap. is cui 18. ubi Glossa verbo Scierit, de sent. ex- G. com. lib. 6. l. 21. tit. 9. part. 1. Illustrant eam Suarez dicitur, de censur. disp. 1. sect. 3. Marius Alterius eod. tract. lib. 2. c. 4. Sayrus in thesauro, lib. 7. c. 9. Costa de fact. scientia disp. 4. n. 4. Garcia de benefic. part. 11. c. 10. Covarr. in alma, 1. part. §. 6. Cornejo de irregul. disp. 6. dub. 3. Avila eod. tr. disp. 2. dub. 7. conclus. 1. Diana p. 4. tr. 2. resol. 85. Hurtado de irregul. disp. 1. difficult. 8. Leander eod. tr. disp. 4. tract. 1. q. 2. §. 3.

Sed hæc assertio difficultè redditur sequenti juris consideratione; nam ad irregularitatem contrahendam propter delictum non attenditur scientia, vel ignorantia, sed an factum sequutum sit, ut constat ex c. 1. §. 2. de ordin. ab Episc. qui renunc. ubi assertitur, necessariam esse dispensationem ad ordines exercendos, eo casu, quo quis ex probabilis ignorantia ordines sacros suscepit ab Episcopo, qui simul renunciavit & loco, & dignitati; vel ab Episcopo excommunicato: quod etiam de ordinatis ex probabilis ignorantia à simoniacis probatur ex c. si quis à simoniacis 108. ibi: *Misericorditer sustinere, 1. q. c. ab excommunicatis, cap. obordinationes 9. q. 1.* Igitur qui celebravit verè suspensus, aut excommunicatus, etsi ignorans, irregularitatem incurrit. Augetur hæc dubitandi ratio ex eo, nam excommunicatio, etsi ita gravis censura sit, tamen ab ignorante incurritur, c. si quis Episcopus 6. & 7. ibi: *Maximè, cap. quoniam, cap. multos 103. cum antecedenti, 11. q. 3.* Ergo facilius irregularitas incurritur ab eo, qui verè suspensus, seu excommunicatus, divina officia, etsi per ignorantiam, celebravit.

Quâ dubitandi ratione minimè obstante, vera est præsens assertio, pro cuius expositione sciendum est, suspensionem dictam esse à verbo suspendo, suo quod quod est sursum pendere, atque incertum, & dubium esse. Hugolinus de censur. tabul. 4. cap. 17. §. impliciti ult. Suarez de censur. disp. 29. in principio. quo verbo licet aliquando interdictum ab Ecclesia ingressum significetur, ut in c. 1. de sent. excom. lib. 6. aliquando impedimentum utendi aliquo temporali munere, seu officio, ut in extravag. unic. Joan. XXII. de sent. excom. vulgò tamen accipit solet pro quadam pœna ecclesiastica, quâ quis omnino non removetur ab officio, vel beneficio, sed interim exercere, vel habere non permittitur: quâ pœnâ legimus utum fuisse Julianum Apostaram episc. 26. ubi dum de puniendi ethnico sacer dote agit, ait: *Ne quod eorum, que ad sacerdotem pertinent, tribus totis mensibus attingat.* Suspendus namque ab officio, vel beneficio nec beneficio privatur, nec munia officii potest obire, nec fructus beneficii percipere, c. de rejudic. lib. 5. c. 2. de solut. extravag. ambitiosè, de rebus Eccles. & ideo quia interim pendet suspensius, & quodammodo in incerto est, pœna hæc suspensio appellatur; quo nomine utuntur Patres, & Concilia, quæ post quintum, & sextum nascentis Ecclesie sæculum fuerunt. Constat ex Concil. Aurel. 5. can. 5. & 17. ibi: *A communione ecclesiastica suspendatur.* Et ex Felice II. episc. 2. ibi: *Nec à communione suspendatur.* Habuit etiam huiusmodi suspensionis nomen tuas phrasas, atque periphrales. Quandoque vocabatur cessatio ab officio, ut in Concilio Aurelian. 3. can. 25. ibi: *Tamdiu à sacrificando cessabit.* Quandoque ab officio remotio, vel sequestratio, ut in Concilio

celio Brachar. 3. can. 1. ibi: Tanto tempore ab officio removeantur. Toletano 3. can. 11. ibi: Tribus mensibus ab officio suo sequestretur. & Aurelian. 3. can. 6. Sex mensibus à celebrandis officiis sequestretur. In aliisque similiter prædictæ phrasæ præcesserunt. frequentius suspensionem, abstentionem, seu segregationem appellaverunt; & suspensos, abstentos, seu segregatos dixerunt, ut passim ex D. Cypriano constat, & ex Concilio Illiber. can. 53. ibi: A quo abstentur. Meldensi can. 10. Tribus mensibus à Missarum solenniis se abstineant. Arelat. 1. can. 3. ibi: Abstinerent eos. Et can. 12. ibi: A communione abstinere. Tolet. 1. can. 15. ibi: Similiter si clericus abstinetur. Ex D. Cyrillo in epist. ad Episcopos Libye, & Pentapolis, ibi: Sin autem segregationem aliqui sustinuerunt. Et ex Apostolorum canonibus, in quibus crebrò observandum est verbum segregari, arceri, abstinere, suspendi. Inde apud eosdem canones legitur, suspensio. Verum tamen plures alias, diversaque rationes, & acceptiones habent apud Græcos, & apud Latinos abstinere, quàm suspendi, & segregari; ideo æquivocum valde verbum est abstinere, ut pluribus post D. Ferdinandum de Mendoza lib. 2. de confirmando Concilio Illiber. c. 8. pag. 29. littera S. docet Morinus dict. lib. 1. exercit. Eccles. exercit. 3. quem consulit, ut plura alia de suspensione discas.

10. Hæc censura communiter diffinitur, ut suspensio sit pœna impediens, ne persona ecclesiastica functiones ecclesiasticas exerceat, aliquæ potestate ecclesiastica utatur. Ad quam diffinitionem facile revocantur, quas tradunt Hugolinus tabul. 4. c. 10. Marius Alterius lib. 6. disp. 1. c. 1. Suarez de censur. disp. 25. sect. 1. nu. 2. Gibalinus eod. tr. disquisit. 1. g. 2. Suspendio dividitur, ut alia sit universalis, alia specialis, alia simplex, ut explicat Morinus d. lib. 2. c. 7. per totum; aliquando enim fit tantum ab officio, & non à beneficio, ut in c. 3. in fine de usur. c. 2. de offic. deleg. lib. 6. Clement. 1. de rebus Eccles. Clement. 1. §. penult. de hæretic. Aliquando quidem ab omni ecclesiastico officio, quo nomine omnis spiritalis potestas ad aliquem spirituales actum exercendum comprehenditur, sive sit ordinis, sive jurisdictionis, sive etiam administrationis ecclesiasticæ. Suarez de censur. disp. 25. sect. 2. nu. 11. Unde talis suspensio non potest aliquem actum ordinis exercere, c. 2. hoc tit. cap. 1. in fine, de re judic. lib. 6. nec jurisdictionis, veluti conferre beneficia, c. 4. de concess. præb. c. unic. §. cum verò, ne fide vacante lib. 6. nec etiam eligere, cap. cum dilectus 8. de consuet. c. cum inter 16. de elect. Suarez disp. 26. sect. 1. aliquando fit tantum à parte officii, veluti quando suspenditur ab ordine, & non à jurisdictione, vel ab aliquo tantum ordine, veluti à sacerdotali, & non ab alio; vel è converso à jurisdictione, & non ab ordine, vel aliqua tantum parte jurisdictionis, ut in casibus relatis à Glossa verbo Suspendi, in Clementina cupientes de pœnis, Suarez de sect. 2. n. 14. Morinus d. lib. 2. exercit. 7. & 8. Gibalinus d. g. 2. Vel suspensio fit tantum à beneficio, & non ab officio, ut in c. cum in cunctis 7. §. final. c. nihil 44. de elect. Clement. 1. de vita & honest. cleric. vel ab officio, & beneficio simul, ut in cap. ex tuarum 11. de privileg. cap. 1. de schismat. clement. 1. de decim.

11. Deinde sciendum est, suspensionem ab officio, vel à beneficio, vel ab utroque simul, aut fieri ad tempus, veluti ad mensem, vel annum, vel duos, ut in c. cum in cunctis 7. §. final. de elect. c. 1. de re jud. lib. 6. c. 2. de temp. ordin. eod. lib. c. 1. de sent. excom. eod. lib. Clem. 1. §. 1. de hæretic. Clement. 2. de pœnis: vel donec

mereatur indulgentiam, ut in c. tam literis 33. de testibus. Concil. Aurel. 3. can. 25. ibi: Tandem à sacrificando cessabit, quamdiu legitimè penitentia satisfactione correctus, ad gradus sui officium redeat, quem amisit. Et tunc non est propriè censura ecclesiastica, sed delicti pœna, quia non respicit respicientiam in futurum, sed culpæ præteritæ punitivam: & ideo quo major fuerit culpa, eo diuturnior suspensio solet imponi. Vera enim, & propria censura non potest proferri ad certum tempus, sed ad reprimendam contumaciam, & ut homo à culpa recedat: quare non potest habere alium terminum, nisi donec recedat à culpa. Unde ut hæc suspensio imponatur, nec requiritur prævia monitio, nec ut tollatur, necessaria est absolutio, sed sufficit lapsus temporis pro quo imponitur absque alia absoluteione. Ita Glossa verbo per mensem, in cap. sacro 48. de sent. excom. & verbo Donec in Clement. 1. de decim. Hugolinus d. tabul. 4. cap. 4. §. 2. Suarez disp. 25. sect. 1. nu. 3. suspensio verò, quæ est verè, & propriè censura, de qua agitur in cap. quarenti 20. de P. S. non habet temporis præfinitionem, requiritque monitionem, saltem illam, quæ includitur in illa conditione, si hoc feceris, vel nisi satisfeceris, ut in cap. presbyter 2. quæst. 5. cap. ex tua 1. §. final. de cleric. non resid. cap. 2. de purgat. canonic. cap. quia sepe 40. de elect. in 6. cap. final. de offic. ordin. eod. lib. cap. 2. de censib. eod. lib. Clement. 1. de decimis: & ut tollatur, necessaria est absolutio. Glossa verbo Suspendum, in cap. 2. de solut. Suarez supra, num. 3. quicquid velit Hugolinus dict. cap. 4. §. 2. num. 4.

12. Tandem ut ad præsentem textum accedamus, sciendum est, suspensum ab officio actum ordinis exercentem irregularem manere, sive tanquam censura suspensio imposita sit, sive tanquam pœna ad certum tempus; utraque enim privat sacro ministerio, & ideo ei, qui ita suspensus divina officia celebravit, irregularitas imponitur in cap. si quis Episcopus 6. cum sequenti 11. quæst. 3. cap. presbyter 2. quæst. 5. cap. 1. de re judic. lib. 6. cap. 1. cap. is qui 18. §. final. cap. is cui 20. de sent. excom. lib. 6. docent Suarez dict. disp. 26. sect. 1. num. 5. & sect. 2. ex num. 3. Covarr. in cap. alma. p. 2. §. 2. num. 3. Dianapart. 5. tract. 10. resol. 9. Leander. de irregul. tract. 2. disput. 22. sect. 5. Gibalin. eod. tract. cap. 5. Nec interest, an ab homine suspensio imponatur, an verò à jure; quia utroque casu suspensus celebrando irregularis efficitur, dict. cap. 1. de re judic. lib. 6. utraque enim suspensio ejusdem speciei est, & ideo utraque eundem effectum operatur: nec etiam aliquid interest, quod suspensus sit nominatim denunciatus, necne; namque etiam non denunciatus violando suspensionem manet irregularis, ut resolvunt Suarez dict. disput. 24. sect. 2. num. 2. Hugolinus tabul. ult. cap. 5. num. 2. quia in favorem excommunicati, vel suspensi nihil est immutatum per extravagantem ad evitanda. Etiam fit irregularis suspensus ad tempus, videlicet donec satisfecerit, seu pœniteat, ut docent Glossa verbo Suspendos, in cap. 2. de censibus lib. 6. Suarez dict. disp. 26. num. 5. quia sub ea forma vera, & propria suspensio imponitur, & ideo de hoc casu immeritò dabitur in cap. final. hoc tit. Innoc. num. 2. Hostiensis num. 4. Anton. num. 12. Etiam irregularis efficitur suspensus ab ordine tantum, si per exercitium ipsius gradus violet censuram. Suarez dict. disp. 26. sect. 4. num. 19.

13. Hæc tamen doctrina procedit in vera, & propria suspensione qualis dicitur, suspensio quoad se, & quoad alios; non verò in suspensione impropria, quæ.

propria, qualis est suspensio quoad se tantum, non verò quoad alios, quæ resultat ex peccato mortali: nam quamvis peccator celebret in eo statu, non fit irregularis, *cap. final. de cohabit. cleric.* quia peccatum mortale non est pœna, nec censura ecclesiastica; & peccator quamvis quoad Deum non licite celebret, tamen ab Ecclesia non est irregularitas in eum statuta. Docent Sylvester in summa verbo *Suspensio*, num. 1. Suarez de censur. disp. 25. sect. 1. num. 2. Item nec suspensio quoad alios tantum, non quoad se, ut sunt clerici peregrini, non habentes litteras formatas, aut probationem suæ ordinationis; nam hi non possunt celebrare, propter defectum probationis, nisi secerent, & secluso scandalo, *cap. tua. de clericis peregrinis*, ubi probavi. Similiter suspensus ab officio si non actum ordinis, sed tantum jurisdictionis, vel administrationis exerceat, non ideo erit irregularis, quia suspensio tantum respicit actus ordinis, non verò jurisdictionis, licet si ita suspensus violet censuram, arbitrio judicis puniatur forte privatione jurisdictionis in perpetuum, argumento capitis 1. §. ult. cap. cupientes 16. §. caterium, de elect. in 6. cap. ult. de excessib. Prelat. cap. sicut 4. de cohabit. cleric. Idem erit dicendum, si quis non ab officio, sed tantum à jurisdictione, vel ab aliquo actu illius fuerit suspensus, quia nec exercendo talem actum illi interdictum, irregularis manet. Suarez dict. disp. 26. sect. 4. num. 19. Nec etiam erit irregularis si suspensus tantum à beneficio, & non ab officio, fructus percipiat, quia ille officium exercere valet, quamvis violando suspensionem perpetuo beneficio privetur, juxta textum in dict. cap. 1. §. ult. cap. cupientes 16. §. caterium, de elect. Similiter non est irregularis, qui in ordinibus suscipiendis contrahit suspensionem, & simul concelebrat cum Episcopo, Epistolam, vel Evangelium cantando, quia talis actio moraliter est eadem, & non tam violatur, quam contrahitur censura suspensionis. Diana part. 5. tract. 10. resol. 37. Leander. de irregul. tract. 2. disp. 22. quest. 15. & 14.

14.
Exponitur
presens
textus.

Ex quibus apparet, verba illa præsentis textus, quia tempore suspensionis, rectissime accepisse Innocentium in præsentis de suspensione ab officio, non verò de suspensione à jurisdictione, vel administratione, quæ actum ordinis non includunt, ut significant illa verba nostri textus, *celebrasti divina*. Et etiam intelligi possunt hæc verba de suspensione tantum ab ordine, vel ab aliquo actu ordinis, quia in hoc casu suspensus celebrando irregularitatem incurrit: immò & de suspensione simpliciter prolata ab officio, aut beneficio, vel ab utroque simul, quo modo sæpe sæpius fertur, *cap. sanè 11. de offic. deleg. cap. cum bone 8. de etate & qualitat. cap. ut clericorum 13. de vita & honest. cleric. cap. unic. de his que vi, lib. 6. Clement. 1. §. de privil. extravag. 3. eod. tit. inter communes*. Nam sive hæc comprehendat suspensionem tantum ob officio, quæ per antonomasiam suspensio appellatur, ut argumento dicti capitis ut clericorum, existimavit Glossa verbo suspensionis, in dict. Clement. 1. §. 1. de privileg. & ibi Ancharanus num. 22. Cardinal. num. 5. sive suspensionem ab officio & beneficio simul, ut argumento dicti capitis penultimi, de sent. excom. cap. unic. de his que vi, tenuerunt Glossa ibi, verbo Suspensionis, Hugolin. de censur. tabul. 4. cap. 14. §. 1. nu. 2. & probabilis credit Suarez dict. sect. 2. num. 9. semper si ita suspensus celebravit, & actus ordinis

prohibiti exercuerit, erit irregularis: quod facile probatur ex hoc textu, si illa verba tempore suspensionis, de suspensione simpliciter prolata intelligamus, sive de suspensione ab officio, & amotione à beneficio; qualiter latam fuisse sententiam in hos Canonicos constat ex cap. Apostolica 9. de except. Sed ideo amotio à beneficiis in capite hoc omittitur à Gregorio, quia cum de irregularitate tantum ageret, ideo de ea decrevit. Etiam hæc verba, tempore suspensionis, intelligi possunt de suspensione, quæ non imponitur tanquam censura, sed tanquam pœna ad certum tempus; quia etiam hoc casu (ut diximus) qui celebrat durante suspensione, irregularis efficitur: aut etiam possunt intelligi de suspensione, quæ est censura ecclesiastica, nec habet tempus præfinitum; & tunc illa verba, tempore suspensionis, significant, hoc est, dum durat suspensio, seu ante absolutionem à suspensione.

His suppositis apparet ratio præsentis decisionis; nam cum hæc irregularitas contrahatur à Traditione suspensio propter delictum, quod clericus committit contemnendo ex superbia, & ausu temerario censuram Ecclesiæ, & per consequens claudis vis ipsius ecclesiasticam potestatem, *cap. si quis ratis Episcopus 6. & 7. 11. quest. 3. cap. Salonitane. 63. dist. cap. 2. 3. & 4. hoc tit. & qui operatur ex probabili ignorantia, non procedat ex contemptu, l. si ignorans 50. ff. locati*; quia non ex voluntate facit, nec ex consensu, ut probat Covarr. in cap. alma, 1. part. §. 10. num. 12. in princip. & ideo non peccat, nec delictum committit, *cap. 1. cum sequente. 11. quest. 4. cap. 2. de constit. lib. 6. l. final. ff. de leg. 1. l. illud 7. §. si amem, ff. de tributor. mentio in præsentis specie Canonici ex ignorantia celebrantes irregularitatem non incurunt, quia excusantur ob ignorantiam, quæ & ab aliis pœnis excusat, l. genero 8. l. liberorum 11. §. notatur ff. de his qui notantur infam. l. Metrodorum 40. ff. de pœnis, l. ult. ff. de decret. ab ordine faciendo, cap. si quid de simoniaci 108. 1. quest. 1. cap. si quis 8. cum duobus sequentibus. 34. quest. 2. cap. proposuisti. ad finem 42. dist. cap. 2. de cognat. spirit. cap. ult. qui matrimonium accusare, cap. si vero 4. de sent. excom. cap. 2. de constit. lib. 6. cap. si compromissarius 37. de elect. eod. lib. 1. tutor. 16. §. contrariam, ff. de ignorat. l. si quis 7. §. doli. l. si familia 9. ff. de jurisdic. docent Menoch. lib. 2. de arbit. cent. 6. casu 501. Marefcotus lib. 1. variar. cap. 127. plures relati ab Amaya lib. 1. observ. cap. 2. num. 1. & cap. 3. Costa de falsi scientia inspect. 85. quam rationem præsentis assertionis adduxerunt Henricus in cap. final. num. 1. hoc titulo. Suarez disputat. 4. sect. 8. numer. 6. & sect. 11. num. 9. & sect. 1. disput. 11. numer. 2. & disput. 26. sect. 2. num. 3. Marius Alterius lib. 3. de censur. disput. 2. cap. 3. qui idem admittunt eodem casu, quo quis tempore excommunicationis, vel interdicti cum probabili ignorantia celebravit: unde non rectè Costa dict. inspect. 85. num. 6. existimavit, quod quamvis ignorantia probabilis excuset à peccato, non tamen excusat ab irregularitate, quia in eam quis incidit etiam ignorans, & præter intentionem, ut in cap. sententiam, ne clerici, vel monachi; namque id non procedit in ea irregularitate, quæ provenit ex delicto, qualis est ea, de qua agimus, quæ non incurritur cum probabili ignorantia.*

Nec

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta, pro
 cuius solutione Glossa in presenti, Hostiensis &
 Henricus existimant, quod ignorantia proba-
 bilis aliquando non excusat a suspensione, ali-
 quando excusat, scilicet quando cessat peccatum:
 sed non explicant, quando unum, vel quando
 alium effectum ignorantia probabilis operetur;
 quare hac sententia omisa, & aliis relatis a Patre
 Suarez de censur. disput. 31. sect. 1. ex num. 10. di-
 cendum est, verum esse ordinatum ab Episcopo,
 qui renunciavit simul loco, & dignitati, licet
 characterem ordinis recipiat, non tamen execu-
 tionem, seu exercitum ipsius gradus assequi, quia
 quod Episcopus non habet, alii conferre non po-
 test, cap. Daibertum 24. x. quest. 7. cap. quod autem 5.
 de iur. par. & ignorantia probabilis eius, qui
 ordinatur, non potest dare exercitum ordinis ei,
 qui non habet, ut recte docet Suarez ubi supra:
 & quemadmodum Episcopus ut characterem im-
 primat, indiget characterem; ita ut characterem
 imprimat cum exercitio, oportet ut ipse illum ha-
 beat cum executione; nam quemadmodum ex
 institutione divina ut character imprimatur in ordi-
 nato necessarius est character in Episcopo; ita
 ex institutione ecclesiastica, ut characterem cum
 executione conferat, oportet ut illum Episcopus
 habeat cum executione; quem quia non habet
 qui loco simul, & dignitati renunciavit, utique
 illum cum exercitio conferre non potest, sive scien-
 ter, sive ignoranter ordinatus ordines recipiat;
 quia hoc provenit ex defectu potestatis in mini-
 stro. Quare ordinatus a tali Episcopo, ut possit in
 gradu suscepto ministrare, indiget vera, & pro-
 pria dispensatione; quæ ei, qui scienter a tali Epil-
 copo ordines recipit, denegatur, ex ratione quam
 adducit Pontifex in d. cap. 1. de ordin. ab Episcop.
 Cum eo autem, qui ignoranter ordines ita recipit,
 potest Episcopus dispensare, sed cum discretionem,
 si modo ex circumstantiis intelligat, quod non
 crassa, & supina ignorantia intercessit, sed iusta,
 & probabilis, quæ qualis sit, ejus arbitrio com-
 mittitur. Eadem ratione procedunt textus in cap.
 2. cod. tit. de ordinat. ab Episcop. cap. ab excommuni-
 catis 9. q. 1. qui loquuntur de clericis, qui ab Epil-
 copo excommunicato ignoranter ordines receperunt;
 namque excommunicatus Episcopus, quamvis
 validè ordines conferat, ut probat Hugolinus
 de censur. tabul. 1. cap. 13. §. 16. num. 5. attamen pa-
 riratione, quia dum durat excommunicatio, non
 habet suorum ordinum executionem, utique illam
 ordinatis a se conferre non potest; idè necessa-
 ria est dispensatio, ut ita ordinatus in gradu sus-
 cepto ministrare possit. Eodem modo intelligen-
 dus est textus in cap. ordinationes 9. quest. 1. ubi ver-
 ba illa: Irritas esse judicamus, accipienda sunt quo-
 ad executionem, quam quia hæresiarca non ha-
 bet, ordinatis a se conferre non potest; quare di-
 spensatione indigent, & eam assequuntur, si pro-
 bare voluerint, se nesciisse, Episcopos damnatos
 esse, cum ordines receperunt. Eodem modo acci-
 piendi sunt textus in cap. statimus 106. vers. Hoc
 autem, cap. statimus 107. §. simoniacos, & §. de
 hoc, cap. a simoniacis 108. 1. quest. 1. Alia causa
 est ejus, qui tempore suspensionis ex probabili
 ignorantia celebrat, quia hic absque delicto, &
 peccato non potest effici irregularis, nec priva-
 ri usu sui ordinis jam quæsito; quia ut inquit
 Suarez dicit. numer. 12. quando irregularitas, seu
 suspensio habet rationem pœnæ, non potest
 quis illa puniri, nisi ob culpam, quæ cessat in

eo, qui celebrat ex probabili ignorantia, quia
 in eo non datur contemptus, & cessat dolus,
 leg. illud 7. §. si tamen, ff. de rebus, l. miles 6.
 §. si mulier, ff. ad leg. Jul. de adult. & per conse-
 quens delictum, l. statum liberum 9. §. 1. ff. de statu
 lib. 1. si quis 5. in fine princip. ff. de O. & A. Ale-
 xand. requirit scientiam, ut in cap. Episcopus 11. q.
 3. Clement. unic. de consang. & affin. cap. 1. de eo qui
 cog. consang. l. fin. de decret. ab ord. faciend. quia
 probabiliter ignorans est in bona fide; & idè
 non punitur, quasi crimen admiserit, l. si adulte-
 rium 38. §. 1. & §. iisdem, ff. de adulteris. l. qui con-
 tra 4. in fine, C. de incest. nupt. nec hoc tantum ha-
 bet ignorantia antecedens verum etiam concomi-
 tans, ut contra varios, quos ipse refert, probat
 Menochius de presump. cent. 6. casu 92. ex num. 87.

Nec obstat augmentum ipsius difficultatis, nam
 verius est, stante probabili ignorantia excommu-
 nicationem non incurri, quia non nisi in contu-
 macie propter peccatum mortale imponitur, cap.
 nemo 41. 11. q. 3. Sed peccatum cessat quando adest
 probabilis ignorantia, ut proxime probavi: ergo
 & per consequens excommunicatio, cap. si vero 4.
 de sent. excom. cap. 2. de consit. lib. 6. junctâ Glossa
 ibi, verbo Res ignorata, cap. cum desideres 15.
 de sent. excom. Covarr. in cap. alma, l. p. §. 10. ex
 numer. 7. Suarez disput. 4. sect. 3. ex num. 1. & dis-
 put. 15. sect. 3. num. 2. Hugolinus eod. tract. tabul. 1.
 cap. 9. §. 8. num. 8. Marius Alterius lib. 3. disput. 2.
 cap. 3. per totum, Costa defacti scientia inspect. 85.
 num. 12. Nec contrarium docetur in d. cap. si quis
 Episcopus 6. & 7. 11. quest. 3. in illis verbis: Maxi-
 me si postquam didicerint, quæ repetit Nicolaus
 Papa in Synodo Roman. can. 2. nam verbum ma-
 xime, vel significat tantum ut in cap. perveni 18. d.
 cap. 1. 16. q. 3. ut exponit Glossa ibi: vel si compre-
 hendit ignorantes, non sunt, quos probabilis i-
 gnorantia excusat, sed qui communicat ex crassa,
 supina, vel affectata, juxta textus in cap. qui & di-
 vinit 24. in fine 12. q. 2. cap. 1. §. quod nec sufficiat, de
 postul. Pralat. cap. pen. 37. dist. cap. cum inhibicio,
 §. 1. de clandest. despons. cap. eos, de tempor. ordi-
 in 6. l. 5. ff. de reb. credit. l. 6. ff. de jur. & fact. ignor.
 l. 44. de ritu nupt. de qua ignorantia, crassa videli-
 cet, intelligit Glossa ibi, textum in cap. quoniam
 multos 103. 11. quest. 3. juxta quam ex nova constitu-
 tione hujus textus crassa, & supina ignorantia
 excusat. Sed Glossam refellit Suarez disput. 5. sect. 3.
 num. 2. quare illa verba accipit de ignorantia pro-
 babili, & inculpabili. Quo modo etiam accipiunt
 Glossa in d. cap. cum desideres, verbo Excommuni-
 cationis, & Alterius lib. 1. de censur. disput. 15. cap. 5.
 ex quo affirmat Pontificem Gregorium nihil circa
 ignorantes novi concessisse, sed declarasse quod
 jure ipso naturali locum habebat ad tollendos
 scrupulos. Sed quia huic explicationi obstant prio-
 ra verba illius textus, ibi: Perire quotidie cernimus
 partim ignorantie; quæ supponunt propter igno-
 rantiam culpabilem, & peccaminosam, gratiam
 illam Pontificem concessisse, qualis non potest
 esse ignorantia probabilis, mox redit Suarez ad
 explicationem Glossæ, affirmans quamcumque igno-
 rantiam fortasse excusare communicantem cum
 excommunicato à majori excommunicatione,
 dummodo affectata non sit, quia hæc malitiæ
 æquiparatur; alia verò ignorantia non continet ve-
 ram, & propriam contumaciam in communicante,
 sed negligentiam, quæ quemadmodum sufficit in
 presenti textu, ut propter eam dispensatio con-
 cedatur in irregularitate; ita propter animarum
 pericu-

17.
 Dissol-
 vunt
 augmē-
 tum dis-
 sculpa-
 tis.

periculum efficit, in dict. cap. quoniam, in excommunicationem minorem non incidant, qui etiam ex crassa, & supina ignorantia excommunicatis communicant: quare indulgentia hæc ad alios casus non protrahitur, sed in aliis, in quibus similis gratia concessa non fuit, crassa, vel supina ignorantia non excusabit. Nec obstat textus in cap. sicut dignum, §. de illis, de homicid. quia verbum vel ignoranter, ibi non apponitur, ut etiam eo casu ei, qui cum excommunicatis communicabit, imponatur; sed potius ne imponatur, quemadmodum non imponitur eo casu, quo quis ex timore communicavit, juxta dictum caput quoniam multos: & hos duos casus considerandos esse aperte jubet Pontifex. Nec tandem obstat textus in d. cap. excellentissimi 12. 11. q. 3. si accipiamus verbum absolvatur, pro declaratione, hoc est absolutum esse, ut accipitur in cap. audivimus 24. q. 1. juxta Patrem Suarezium de censur. disp. 4. sect. 4. num. 22. aut etiam ut textus ille procedat in crassa, & supina ignorantia, quæ etiam vera ignorantia est, non de affectata, quæ est ignorantia simulata; nam cum sententia, de qua ibi, fuisset publicè promulgata, ejus ignorantia non excusat, ne incurratur excommunicatio, juxta textus in d. cap. qui à divinis, cap. 1. §. quod nec sufficit, de postul. Pralat. Illa tamen ignorantia facit, ut statim absolutio concedatur, quemadmodum dispensatio in præsentem textu.

18. Sed supra traditæ assertioni obstat textus in cap. Exponitur cap. cum illorum 3. de sent. excom. cum illorum 3. de sent. excom. cum illorum 32. de sent. excom. ubi Innocentius III. affirmat, eos qui manus violentas in clericos iniecerunt, & ita sacris ordinibus initiati fuerunt, ignorantibus censuræ, in susceptis gradibus ministrare non posse, nisi obtentâ dispensatione. Igitur quia qui cum ignorantia probabiliter censuræ ordines suscepit, irregularis efficitur. Pro cuius textus expositione discrimen constituendum est inter ignorantiam facti proprii & ignorantiam facti alieni; nam ignorantia proprii facti, de qua in eo textu agitur, iusta, & probabilis esse nequit, immò nec præsumitur, argumento legis ultimæ in fine, ff. pro suo, l. quamquam 7. ff. ad Velleian. & idè in eo casu dispensatio necessaria est: ignorantia verò facti alieni, de qua in præsentem agitur, iusta & probabilis est, l. ultim. in fine, ff. de jur. &

fact. ignor. quia ut inquit Consultus in l. 2. ff. eod. tit. talis ignorantia etiam prudentissimos fallit. Illustrat Robertus lib. 4. sentent. cap. 15. & idè de excusat, non tantum in civilibus, l. 1. l. 3. & 4. l. regul. 9. ff. eodem tit. l. qui fundum 7 §. 2. ff. pro emptore, l. si res 57. ff. de legat. 1. in bonorum 10. ff. de bonor. possess. l. nunquam 31. cum l. sequenti, §. 1. ff. de usufrucap. l. si à patre 5 cum l. sequenti, ff. de condit. indob. l. quamvis 5. cum sequenti. Cod. qui admittit sed etiam in criminalibus, l. liberorum 11. §. non tantum ff. de his qui notant. infam. l. 2. ff. si quis in jus vocatus, l. tutor 16. §. contrariam, ff. de pignorat. act. l. si quis 7. §. doli, l. si familiam 7. ff. de jurisd. l. 4. in fin. Cod. de incest. nupt. l. plagii 14. C. ad leg. Flavianam de plag. cap. si quis cum duobus, sequenti. 34. q. 2. cap. 2. de cognat. spirit. regul. ignorantia, de R. l. lib. 6. latè illustrat Amaya lib. 1. observ. cap. 1. num. 1. unde excusat ab excommunicatione, cap. si verò 4. de sent. excom. Suarez de censur. disput. 4. sect. 8. num. 11. Hugolinus eod. tract. tabul. 1. cap. 9. §. 8. & ab irregularitate, cap. significasti 8. de homicid. de qua ignorantia rectè accipiunt præsentem textum Innocent. Hostiens. & Ancharan. nec contrarium probant textus in l. genero 8. ff. de his qui not. infam. l. 1. ff. de legibus, l. 2. ff. de termino moto, l. si fortuito 11. ff. de incendi. quos & alios explicat Amaya ubi proximi. Nec etiam obstat textus in l. Iulianus 13. §. 1. ff. de act. empti. Cui respondetur ex ratione textus l. 1. §. causa ff. de adlit. edit. scilicet quod non interest, fallatur quis ignorantia, an calliditate: quæ ratione procedunt textus in l. ff. adest 19. §. 1. ff. locati, l. tutor 16. §. contrarium, ff. de pign. act. Nec etiam obstat textus in l. si partem 19. §. 1. ff. quemadmodum servitutes, quia cum tempus, de quo ibi, quo servitutes amittuntur, sit continuum, currit etiam ignorantia, juxta dictam legem genero. Nec tandem obstat textus in l. interdum 16. §. licet, ff. de publican. quia ut ibi notat Accursius, ignorantia, de qua ibi, non est iusta, & probabilis, quia est ejus, quod quis scire tenetur; & idè non excusat, sed ea stante quis mitius punitur: quæ ratione etiam non excusat in l. servos 12. C. de agric. lib. 11. l. 1. C. de colonis Illyricanis.

CAPUT X.

Idem.

SI^b celebrat minori^c excommunicatione ligatus, licet graviter^d peccet, nullius stamen notam^e irregularitatis incurrit, nec^f eligere prohibetur, vel ea, quæ ratione^g jurisdictionis sibi competunt, exercere. Si tamen scienter talis electus fuerit, ejus electio est^h irritanda pro eo, quod ad susceptionem eorum eligitur, à quorum perceptione à sanctisⁱ Patribus est privatus. Peccat autem conferendo ecclesiastica^j sacramenta: sed ab eo collata, virtutis non carent^k effectu, cum non videatur à collatione, sed participatione sacramentorum (quæ in sola consistit perceptione,) remotus. Dummodo non in contemptum ecclesiasticæ disciplinæ, videlicet contra prohibitionem superioris, communioni excommunicatorum^l pertinaciter se ingesserit: in quo casu est anathemate feriendus.